

Raadsvoorstel Procesvoorstel

locatieonderzoek vluchtelingenopvang Goirle

domein

Agendapunt:

Zaaknummer: 1022573

Onderwerp Procesvoorstel locatieonderzoek vluchtelingenopvang Goirle

Datum voorstel 12 augustus 2025

Datum raadsvergadering 16 september 2025

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. Instemmen met notitie 'Procesvoorstel Locatieonderzoek vluchtelingenopvang Goirle';
2. Instemmen met het beschikbaar stellen van een projectbudget van € 90.000 voor een externe projectleider en dit technisch te verwerken bij de slotwijziging 2025.

Inleiding

Uw raad heeft op 15 april 2025 besloten om asielopvang in het Missiehuis voor tweeëneenhalf jaar te verlengen. Daarbij is een motie aangenomen met als titel 'Kaders en Randvoorwaarden Vluchtelingenopvang', waarin verzocht wordt om in gesprek te gaan met de raad over heldere kaders, uitgangspunten en randvoorwaarden voor toekomstige opvang van vluchtelingen in de gemeente Goirle. Bijgevoegde notitie bevat het procesvoorstel om tot uitwerking van de motie te komen.

Argumenten

1.1. Taakstelling

De Spreidingswet (2024) verplicht gemeenten bij te dragen aan een evenwichtige verdeling van opvangplekken voor asielzoekers. Goirle heeft een taakstelling van 151 opvangplekken, waaraan momenteel niet wordt voldaan. Met dit procesvoorstel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de motie en wordt een traject voorgesteld om te komen tot bestuurlijke en maatschappelijke besluitvorming over nieuwe opvanglocaties vanaf 2028.

2.1 Asielzoekers en statushouders

Gemeenten zijn tevens verantwoordelijk voor de huisvesting van statushouders. Door woningmarktkrapte verloopt huisvesting van statushouders op de regulier woningmarkt moeizaam, waardoor zij langer binnen de opvang voor asielzoekers blijven. Het wetsvoorstel om de voorrangspositie van statushouders op de sociale woningmarkt af te schaffen, is in juni 2025 ter advies naar de Raad van State gestuurd. Het doel is een eerlijker verdeling van sociale huurwoningen, waarbij statushouders niet langer automatisch voorrang krijgen. Gemeenten mogen dan geen voorrang meer geven op basis van verblijfsstatus. Na advies van de Raad van State gaat het voorstel naar de Tweede Kamer voor verdere behandeling.

Om de druk op de reguliere opvanglocaties te verlichten faciliteert het Rijk financieel zogenaamde doorstroomlocaties. Dit zijn tijdelijke verblijfplaatsen voor statushouders, zodat zij sneller kunnen integreren in of nabij hun toekomstige woonplaats.

Omdat de doelgroepen op de reguliere woningmarkt en binnen met name de Wmo een beduidend andere uitgangspositie en financieringsstromen kennen dan asielzoekers en statushouders, en omdat de opvangcapaciteit van asielzoekers de komende jaren mede bepaald wordt door gebrek aan geschikte huisvesting voor statushouders, wordt voor de verkenning naar locaties voor vluchtelingenopvang uitgegaan van:

- Opvanglocaties voor asielzoekers die vallen onder de Spreidingswet en Vreemdelingenwet;
- Doorstroomlocaties voor tijdelijke huisvesting van statushouders met een geldig verblijfsdocument en inschrijving in de BRP, in gevallen dat zicht op eigen huisvesting op de reguliere sociale woningmarkt uitblijft.

3.1. Procesvoorstel

Het doel van het procesvoorstel is te komen tot:

- Een transparant en voorspelbaar besluitvormingsproces inzake toekomstige locaties voor vluchtelingenopvang waarin:
 - Rol en beslismomenten van college en gemeenteraad helder zijn;
 - Gemeenteraad en inwoners van Goirle vroegtijdig betrokken zijn.
- Duidelijke kaders, uitgangspunten en randvoorwaarden voor tijdelijke en/of permanente vluchtelingenopvang in Goirle;
- Breed gedragen proces met aandacht voor communicatie/ participatie, leefbaarheid, regionale samenwerking;
- Afstemming en relatie tot huisvesting van andere doelgroepen.

Voorgesteld wordt om een gefaseerde aanpak te hanteren, waarin aandacht is voor:

- Communicatie/ participatie; Open communicatie, vroege participatie, serieuze omgang met zorgen, en een duidelijke onderbouwing van keuzes zijn cruciaal voor succesvol draagvlak en praktische uitvoering bij het vinden van opvanglocaties. Temeer gelet op de gevoeligheid van het onderwerp en het belang van maatschappelijk draagvlak. Voorgesteld wordt om hiertoe de rol van participatiecoördinator op te nemen in de projectgroep.
- Duidelijkheid per fase; De aanpak is gericht op het bereiken van een gedragen, bestuurlijk en maatschappelijk verantwoorde keuze voor opvanglocatie(s), met oog voor financiële en planologische haalbaarheid én maatschappelijke acceptatie. Per fase wordt een beschrijving gegeven van de rol van de gemeenteraad, het college, de betrokkenheid van de inwoners (communicatie/ participatie) en het te verwachten resultaat.
- Locatiecriteria; Er wordt een quick scan uitgevoerd met objectieve toetsing van locaties op basis van locatie- of afwegingscriteria. Zodoende is er een heldere en transparante afweging,

op basis waarvan potentiële opvanglocaties geselecteerd en de keuzes gemotiveerd kunnen worden. Om gehoor te geven aan de wens om inwoners vroegtijdig te betrekken en transparant te zijn in het proces, is het van belang dat inwoners van Goirle in de gelegenheid gesteld worden een bijdrage te leveren aan het bepalen van afwegingscriteria. Dit wordt geborgd in de voorgestelde aanpak.

- Locatieonderzoek; De gefaseerde aanpak voorziet in de trapsgewijze besluitvorming. Eerst vindt er een inventarisatie plaats van potentiële locaties voor vluchtelingenopvang. Vervolgens worden de locaties op basis van de wegingscriteria gerangschikt. En uiteindelijk worden een of meer voorkeurslocaties bepaald die nader uitgewerkt worden. Bij al deze stappen is aandacht voor tijdige betrokkenheid van raad en inwoners.
- Projectorganisatie; Voor het borgen van een integrale benadering van de opgave en een goede bestuurlijk-ambtelijke samenwerking wordt een tijdelijke projectorganisatie ingericht.

In het volgende schema zijn de beslismomenten voor de raad en de rol van het college samengevat. De inhoud en tijdsplan worden samen met onze inwoners bepaald.

Fase	Activiteit	Beslismoment gemeenteraad	Rol college van B&W
Fase 1 Opstart projectorganisatie	Inrichten projectstructuur.	<i>Geen beslismoment.</i>	Richt projectstructuur in.
Fase 2 Communicatie en participatie	Opstellen kaders en participatieplan.	✅ Geen	Bereidt plan voor en voert uit.
Fase 3 Locatieonderzoek	Quickscan en beoordeling locaties.	✅ Op basis van het onderzoek het vaststellen van de short-list met locatie(s)	Voert quickscan uit met participatie.
Fase 4 Uitwerking voorkeurslocatie(s)	Haalbaarheidsstudies, overleg met stakeholders.	✅ Gemeenteraad stelt voorkeurslocatie(s) vast.	Begeleidt uitwerking en participatie.
Fase 5 Vorbereiding realisatie	Vergunningen, overeenkomsten, financiën.	✅ Gemeenteraad stelt financiële kaders en investeringen vast.	Maakt afspraken, borgt uitvoering.

Kanttelingen

1.1 Wijziging beleid

Er zijn verkiezingen aanstaande voor zowel de gemeenteraad (18 maart 2026) als voor de Tweede Kamer (29 oktober 2025). Dit kan wijziging van beleid betekenen ten aanzien van opvang van vluchtelingen.

Deze wijzigingen kunnen effect hebben op de financiering vanuit het Rijk, zowel positief als negatief. Dit is pas meetbaar als er eventuele voorkeurslocaties in beeld zijn en uitgewerkt worden. Daarna kunnen de financiële consequenties van de locaties worden berekend, zoals aangegeven in fase 5 van het project.

2.1 Statushouders

Het Missiehuis biedt momenteel huisvesting voor asielzoekers en statushouders. Als het wetsvoorstel daadwerkelijk wordt aangenomen om de voorrangspositie van statushouders op de sociale woningmarkt af te schaffen, worden statushouders reguliere woningzoekenden. Met de krapte op de woningmarkt hebben ook zij moeite om passende huisvesting te vinden, terwijl de gemeente wel verantwoordelijk blijft voor hun huisvesting.

Financiën

Voor het project “Locatieonderzoek vluchtelingenopvang Goirle” is een externe projectleider nodig. De kosten hiervan voor in elk geval de fasen 1 tm 4 worden geschat op € 90.000. U wordt voorgesteld om een projectbudget beschikbaar te stellen voor een externe projectleider en dit technisch te verwerken bij de slotwijziging 2025.

Een risico is de onzekerheid van de financiering van het Rijk. De onvoorspelbaarheid van de asielinstroom, de complexe bekostigingssystematiek en de invloed van politieke ontwikkelingen, zoals de aanstaande Tweede Kamer verkiezingen, maken de situatie onzeker. Daarom worden de eventuele financiële consequenties van fase 5 later in een separaat voorstel aan u voorgelegd.

Samenwerking

De gemeenten in de regio Hart van Brabant werken samen op de opvang van vluchtelingen en statushouders.

Het Ministerie is destijds akkoord gegaan om de taakstelling voor asielzoekers en statushouders regionaal te benaderen via regionale regie. De huidige afspraak binnen de Regionale Regietafel is dat asielzoekers/ statushouders in de eigen gemeente worden opvangen. Desalniettemin blijft het van belang om via regionale samenwerking met Tilburg, Oisterwijk en Hilvarenbeek de doelstellingen van vluchtelingenopvang na te streven.

Communicatie

Het procesvoorstel voorziet in de opstelling van een communicatie- en participatieplan.

Vervolg

De eerste belangrijke actie om voortgang te borgen is het aanstellen van een projectleider en samenstelling van de projectgroep. Vooruitlopend op besluitvorming over het procesvoorstel door uw raad anticipeert het college op de inrichting van de projectgroep

De eerstvolgende stap na besluitvorming door uw raad over het procesvoorstel is het ter besluitvorming voorleggen van de inhoudelijke kaders en uitgangspunten en het communicatie- en participatieplan aan uw raad.

Bijlagen

3. 1. Procesvoorstel locatieonderzoek vluchtelingenopvang

het college van burgemeester en wethouders,

Mark van Beers
gemeentesecretaris

Mark van Stappershoef
burgemeester

De raad van de gemeente Goirle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12 augustus 2025

gelet op de Gemeentewet;

besluit:

1. Instemmen met notitie 'Procesvoorstel Locatieonderzoek vluchtelingenopvang Goirle';
2. Instemmen met het beschikbaar stellen van een projectbudget van € 90.000 voor een externe projectleider en dit technisch te verwerken bij de slotwijziging 2025.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Goirle in zijn vergadering van 16 september 2025

namens de gemeenteraad,

voorzitter,

raadsgriffier,

Mark van Stappershoef

Frits Harteveld